

Udlandet, og allermindst kan nogen lille Stat gjøre det, naar den i de sidst forløbne Aar har havt ikke alene Meget at frygte og Meget at udstaae af Udlandet, men ogsaa har havt Udlandet Meget at takke for. Jeg troer ikke, at det er klogt, navnlig med en længere Fremtid for Os og med et Blik paa Alt, hvad der passerer rundt om os i Europa, ganske at see bort fra, hvorledes en Forkastelse af denne Lov vil blive optagen ligeoverfor de tildeels meget ædelmødige Bestræbelser, som der fra Udlandet ligge for Dagen med Hensyn til det danske Monarchies Opretholdelse.

Endelig skil jeg tillade mig at fremhæve en Bemærkning, som forsaavidt er mere personlig, som den staaer i en væsentlig Forbindelse med den Stilling, jeg selv har indtaget i flere af Hans Majestæts Cabinetter, idet jeg ogsaa var Finanzminister i det Cabinet, der fremlagde og satte Loven af 22de Decbr. 1850 igjennem, og jeg vil i den Anledning tillade mig at appellere til det ærede Things Billighedsfølelse. Dengang da der, kort efter Slaget ved Idsted, var Spørgsmaal om Soldgrændsens Forlæggelse til Eideren, stod Sagen noget anderledes, end da der var Spørgsmaal om Loven af 22de Decbr. 1850. Da Rigsdagen kom sammen, nærede jeg ikke nogen Frygt for, at denne Foranstaltning, som dengang allerede for en væsentlig Deel var gennemført, og som havde overvundet de første store Vanskeligheder og overvundet det farlige Indtryk, som en saadan Sag kunde gjøre paa andre Steder i Udlandet, vilde finde Rigsdagens Billigelse; der var altsaa ikke i den Henseende Spørgsmaal om at paatage sig noget Ansvar, og jeg vidste meget vel, at, naar Sagen lykkedes, paatog jeg mig intet Ansvar ligeoverfor den danske Rigsdag; thi jeg betvivlede, som sagt, intet Dieblik, at den danske Rigsdags Majoritet vilde billige det Skridt, som var skeet ved den foreløbige Lov. Men Sagen stod noget anderledes dengang jeg, i Forening med Hans Majestæts overordentlige Regjeringscommissair for Slesvig, besluttede os til i Fællesskab at foreslaae Hans Majestæt denne Foranstaltning; da var Ansvar og Risicoen større, da var det saa stort, at jeg vel i al Beskedenhed tør bringe det i Grindring som et virkelig Ans-

var, som et af de saa virkelige Ansvar, nogen Minister under vor constitutionelle Forfatning har havt at paatage sig; thi Ansvar kunde blive meget stort, hvis Foranstaltningen mislykkedes. Havde det viist sig umuligt at gennemføre den, havde det, som de politiske Forhold da vare — og der sidde Mænd i det ærede Things Midte, som kjende disse Sager ligesaa godt som jeg —, dengang viist sig ugjærligt at sanctionere Foranstaltningen ligeoverfor Udlandet, havde man gjort os den Bebreidelse, at det ikke var rigtigt, medens Underhandlingerne om det indbyrdes Forhold mellem det danske Monarchies forskjellige Dele endnu vare svævende, at forlægge Soldgrændsen til Eideren, og saameget mindre rigtigt, som Danmark endnu ikke var Herre over Slesvig, — havde man gjort dette gjældende med en saadan Styrke, at Hans Majestæts Regjering havde maattet vige tilbage og igjen lade Soldgrændsen rykke op til Kongeaen, saa veed jeg vel, at jeg havde været forberedt paa denne Eventualitet, forberedt paa, at Grændsebevogtningen, uden synderligt Tab for mit Land, igjen kunde indføres; men mit Ansvar havde været meget stort, og det skulde være fært, om jeg skulde have undgaaet at blive sat under Rigsrets-Tiltale (Na!). Ja, mine Herre! man bedømmer en Sag ganske anderledes, naar den er lykkedes, end naar den mislykkes (Hør!). Dengang jeg tog dette Ansvar paa mig, da gjorde jeg det med fuld Bevidsthed om Ansvar; men jeg vilde vove det dengang, og, hvad der væsentligt bevægede mig til at vove det dengang, det virkelig var Fare ved at vove det, det var, at jeg fra Fortiden af vidste, hvor mange Gange denne Sag havde været paa Bane; jeg vidste, hvor varmt man i Danmark bestandigt havde ønsket Soldgrændsens Forlæggelse — og dengang var der ikke Tale om til Eideren, men til Elben —, og de Vanskeligheder, som stillede sig tvæen derfor, hidvorte ikke fra Danmarks, men fra Hertugdømmernes, fra Slesvigholsteens Side. Jeg stolede paa, at, naar det rette Dieblik, som det dengang efter min Mening var, kom til ved et Nagtsprog at fæste Soldgrændsen ned mellem Slesvig og Holsteen, skulde Slesvigholsteinismen være brudt i en væsentlig Deel af